

25 Δεκεμβρίου 2016

Ο κόσμος της εικόνας της Γέννησης - 1

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Το πανανθρώπινο γεγονός της Γέννησης του Κυρίου μας εικονογραφείται, μεταξύ άλλων, και από τον Θεοφάνη από την Κρήτη, τον 16ο αιώνα. Μέσα από την εικόνα αναδύεται ένας κόσμος που επιτρέπει στον πιστό να πλησιάσει τη Γέννηση του Σωτήρα μας.

«Ὅτε δέ ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεός τόν Υἱόν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπό νόμον, ἵνα τοὺς ὑπό νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τήν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν

».

Και ήρθε το πλήρωμα του χρόνου. Πριν 2015 χρόνια ο Υιός του Θεού έγινε Υιός της Παρθένου. Η βυζαντινή ορθόδοξη αγιογραφία από παλιά έχει αποδώσει τη σκηνή της Γέννησης με αρκετούς τρόπους, που μοιάζουν μεταξύ τους. Αντιπροσωπευτικό δείγμα του 1546, η εικόνα του Θεοφάνη από την Κρήτη, που σώζεται στο Άγιο

Βηθλεέμ. Απογραφή στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, επί

αυτοκράτορος Τιβερίου. Η Μαρία «έτεκε τόν υιόν αὐτῆς τόν πρωτότοκον, καί ἔσπαργάνωσεν αὐτόν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι».

Στην εικόνα κυριαρχεί στο κέντρο η μορφή της Παρθένου και του Θείου Βρέφους. Ο αγιογράφος έχει πηγή τους αρχαίους εκκλησιαστικούς συγγραφείς, όταν εικονίζει τη φάτνη μέσα σε σπήλαιο. Το εικονίζει σκοτεινό, θέλοντας να δηλώσει με το μαύρο γούμα τον κόσμο, που είχε σκοτισθεί από την αμαρτία κι όπου θα γεννηθεί ο Υιός του Χριστού.

Μέσα στη φάτνη, σπαργανωμένο, βρίσκεται το Παιδίον. «

Σπήλαιο, φάτνη, σπάργανα, είναι δείγματα της κενώσεως της θεότητας, της συγκαταβάσεώς της, της άκρας ταπεινώσεως Εκείνου, ο Οποῖος, άόρατος εις την θείαν του φύσιν, γίνεται ορατός εν σαρκί χάριν του ανθρώπου, φανερώνοντας έτσι τὸν τάφον αὐτοῦ, τὸν Τάφο και τὰ σάβανα», γράφουν οι Πατέρες.

προσφέρουν τη ζέστη των χνών τους στο νεογέννητο. Είναι ένα βόδι κι ένα γαϊδουράκι. Η έμπνευση του αγιογράφου προέρχεται από την προφητεία του Ησαΐα: «Ἔγνω βοῦς τόν κτησάμενον καί ὄνος τήν φάτνην τοῦ Κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραήλ δέ με οὐκ ἔγνω καί ὁ λαός με οὐ συνῆκεν». *Γνωρίζει το βόδι τον δημιουργό του και ο όνος τη φάτνη του Κυρίου του· οι Ισραηλίτες όμως δε γνωρίζουν εμένα, τον Θεό, καταλαβαίνει.*

Το μεγαλύτερο και κεντρικό μέρος της εικόνας καταλαμβάνεται

από την Παρθένο Μαρία, την Παναγία, τη Μητέρα του κόσμου όλου. Βρίσκεται σε στάση προσευχής· τα χέρια της είναι σταυρωμένα και κοιτάζει μ' αγάπη τον καρπό του Αγίου Πνεύματος. Τη βλέπουμε έξω από τη σπηλιά, κοντά όμως στη φάτνη. Μόλις έχει γεννήσει τον Χριστό· η στάση της αυτή δείχνει ότι γι' αυτήν δεν υπήρξαν πόννοι κατά τη Γέννηση· άρα και την εκ Παρθένου γέννηση και τη θεία

Κάθε κτίσμα προσφέρει την ευχαριστία του στον γεννημένο

Χριστό. Οι άγγελοι τον ύμνο, οι ουρανοί το αστέρι, οι μάγοι τα δώρα, οι ποιμένες το θαύμα, η γη τη σπηλιά, η έρημος τη φάτνη· εμείς, οι άνθρωποι, μητέρα Παρθένον. Εμείς, οι αμαρτωλοί άνθρωποι, δίνουμε ως δώρο μας στον νεογέννητο Κύριο την Παρθένο, η οποία «καί μετά τόκον Παρθένος διέμεινε». Ο αγιογράφος, ζωνοαφίζοντας τα τρία άστρα στο κάλυμμα της κεφαλής και στους δύο ώμους της, αυτήν ακριβώς την αειπαρθενία της.

εικόνα, ο αγιογράφος έχει όλα τα στοιχεία που δίνουν οι ευαγγελιστές και η παράδοση σχετικά με την Ενανθρώπιση του Σωτήρα. Αριστερά του σπηλαίου παρουσιάζεται ένας βοσκός, ακουμπισμένος στο ραβδί του, σε στάση συνομιλίας με τον άγγελο, που του ανακοινώνει τη Γέννηση του Κυρίου. «Ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρα ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτός ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γάρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ».

Δημοσίευση σε συνεργασία με τα

Εκπαιδευτήρια "Ο Απόστολος Παύλος"

